

Dubbelrör

Ett dubbelrör kan trimmas på tre olika sätt:

1. Öppningen av rörbladet kan förändras, stängas resp. öppnas.
2. Rörbladstoppen kan kapas = förkortning av den vibrerande längden.
3. Röret kan skrapas eller putsas på olika sätt.

till 1:

Egentligen det enda spelaren ska jobba med, förutsatt att instrumenttillverkaren har ställt in instrumentet, är att förändrar öppningen av rörbladet genom att klämma på mässingstvingen som håller rörbladet ” i form”.

Öppna man rörbladet så blir tonen: kraftigare, hårdare , lägre.

Spelpipan blir mer trögblåst, svårare att överblåsa, men stadigare på de lägsta tonerna. Pipan blir allmänt mindre känslig.

Stänger man rörbladet så har det motsatt effekt: tonen blir mildare, lättare och högre.

Det blir lättare att överblåsa men de lägsta tonerna kräver mer finkänsla („ofrivilligt“ överblåsning)

till 2:

Man ska vara lite försiktig med att kapa rörbladstoppen , eftersom det som är borta är borta. Man kapar ett rörblad när pipan är för låg och man inte längre kan trycka ihop det.

På överblåsbara pipor kan man kapa röret även när högsta tonen (eller de högsta tonerna) inte är stabil och vill „ramla ner“ in i första oktaven.

Kapning av rörbladet ska ske i mycket små steg. En rak sekator är ett lämpligt verktyg.

till 3:

Skrapningen av rörbladet kan ske på många olika sätt. Allmänt gör en uttunning ett rörblad mjukare, därmed lättare att spela men även lite ostadigare.

Skrapar man på toppen blir röret en aning högre och svarar lättare.

Skrapa man på roten blir röret lägre och i regel kommer första överblåsningstonen lättare.

Skrapningen kräver lite erfarenhet och finkänsla. Se alltid till att ni skrapar lika mycket på båda sidor.

Kontrollera genom att hålla röret mot en ljuskälla för att se tjockleken.

Till sist vill jag gärna nämna att det går och stämma en spelpipa även genom att dra ut eller trycka in röret lite grann.

ut = lägre stämning

in = högre stämning

Men rörbladet ska inte förflyttas för mycket (ca.2 - 3 mm), det brukar ha mensur-/intonationsproblem till följd.

Alban Faust

www.albanfaust.se